

Egzamin maturalny 2013

w województwie śląskim

Wiedza o społeczeństwie

Opracowanie statystyczne wyników

Jaworzno, sierpień 2013

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	4
2. INFORMACJE O ZDAJĄCYCH EGZAMIN	4
3. POZIOM PODSTAWOWY	6
3.1. Informacje o zdających	6
3.2. Wyniki egzaminu	6
4. POZIOM ROZSZERZONY	17
4.1. Informacje o zdających	17
4.2. Wyniki egzaminu	17
SŁOWNIK TERMINÓW	29

1. WSTĘP

Wiedza o społeczeństwie była zdawana przez maturzystów w części pisemnej jako egzamin z przedmiotu dodatkowego na poziomie podstawowym lub rozszerzonym.

Egzamin z wiedzy o społeczeństwie został przeprowadzony 13 maja 2013 r.

Wskaźniki statystyczne w niniejszym opracowaniu zostały obliczone dla wyników maturzystów przystępujących po raz pierwszy do egzaminu, piszących w maju 2013 standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych.

2. INFORMACJE O ZDAJĄCYCH EGZAMIN

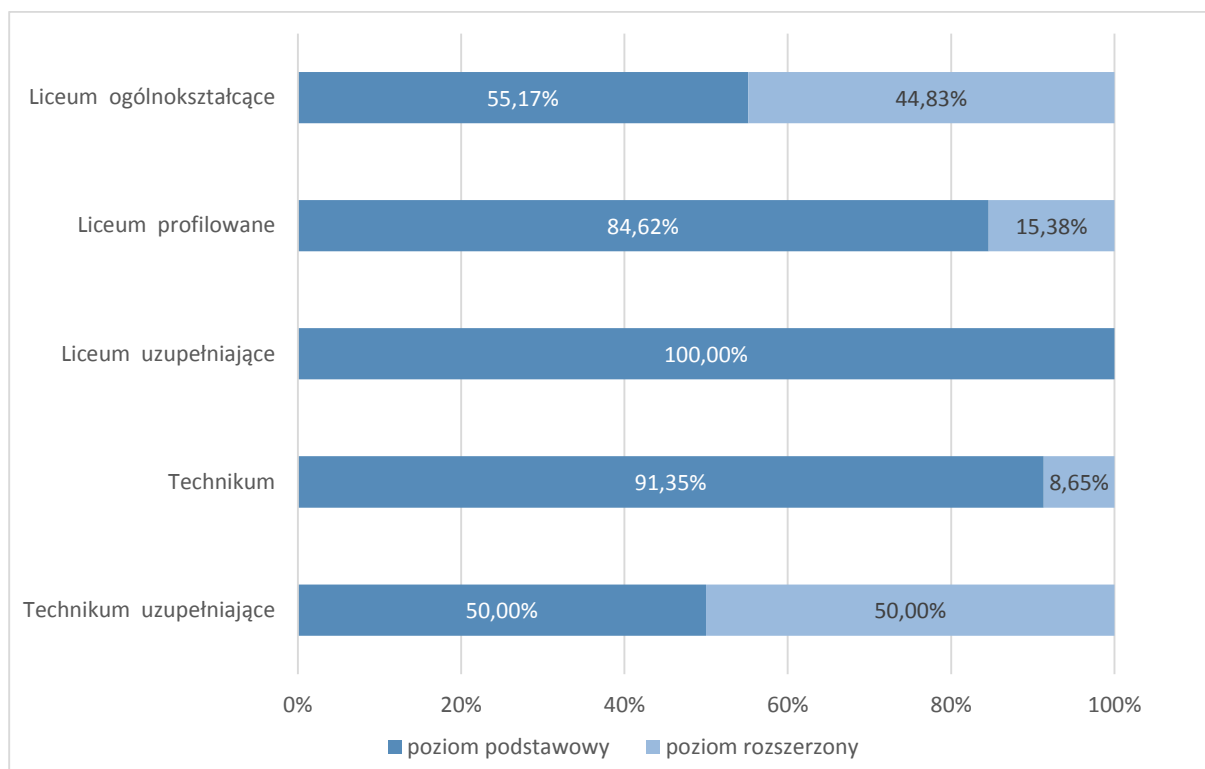
Do egzaminu maturalnego z wiedzy o społeczeństwie w województwie śląskim przystąpiło **3409** maturzystów zdających po raz pierwszy egzamin maturalny.

Tabela 1. Przystępujący do egzaminu maturalnego 2013 z wiedzy o społeczeństwie w województwie śląskim

Poziom	Kobiety	Mężczyźni	Razem
Podstawowy	1327	761	2088
Rozszerzony	829	492	1321
Ogółem	2156	1253	3409

Tabela 2. Zdający egzamin z wiedzy o społeczeństwie z podziałem na typ szkoły

Typ szkoły	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony	Razem
Liceum ogólnokształcące	1559	1267	2826
Liceum profilowane	44	8	52
Liceum uzupełniające	9	0	9
Technikum	475	45	520
Technikum uzupełniające	1	1	2
Ogółem	2088	1321	3409



Wykres 1. Absolwenci poszczególnych typów szkół a wybrany poziom egzaminu z wiedzy o społeczeństwie

61,25% maturzystów wybrało poziom podstawowy egzaminu maturalnego z wiedzy o społeczeństwie.

Poziom podstawowy egzaminu z wiedzy o społeczeństwie był popularniejszy od rozszerzonego we wszystkich typach szkół, z wyjątkiem techników uzupełniających, gdzie taka sama liczba zdających (po jednej osobie) wybrała poziom podstawowy i rozszerzony. Żaden z absolwentów liceów uzupełniających nie zdecydował się na zdawanie egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym.

3. POZIOM PODSTAWOWY

3.1. Informacje o zdających

Egzamin na poziomie podstawowym wybrało **2088** maturzystów zdających egzamin po raz pierwszy w szkołach ponadgimnazjalnych w województwie śląskim.

Tabela 3. Piszący arkusz standardowy z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym w typach szkół

Zdający	Liceum ogólnokształcące	Liceum profilowane	Liceum uzupełniające	Technikum	Technikum uzupełniające
Kobiety	1048	33	5	241	0
Mężczyźni	511	11	4	234	1
Ogółem	1 559	44	9	475	1

3.2. Wyniki egzaminu

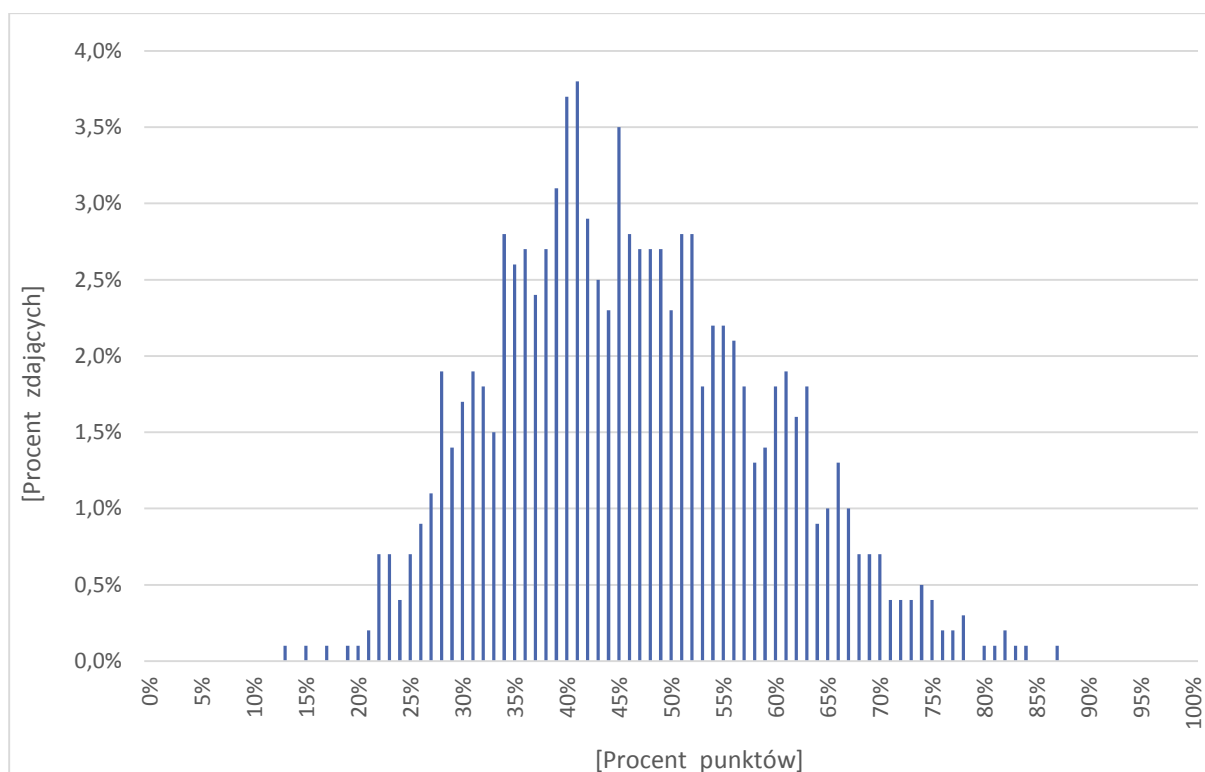
Zestawienie w tabeli 4. pozwala porównać uzyskane wyniki z osiągnięciami wszystkich zdających egzamin maturalny w kraju (zgodnie ze skalą staninową) w tegorocznej sesji egzaminacyjnej. Z karty wyników można odczytać, w której klasie (staninie) znajduje się wynik danego maturzysty oraz jaki procent zdających uzyskał taki sam wynik lub wyniki wyższe/nizsze.

Tabela 4. Karta wyników na skali staninowej egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym

Klasa (stanin)	Teoretyczny procent zdających	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie wyznaczone dla kraju	Rzeczywisty procent zdających w województwie śląskim
1	4	najniższa	0–21	0,81
2	7	bardzo niska	22–26	3,45
3	12	niska	27–32	9,87
4	17	poniżej średniej	33–37	11,93
5	20	średnia	38–44	21,02
6	17	powyżej średniej	45–51	19,68
7	12	wysoka	52–59	15,71
8	7	bardzo wysoka	60–67	11,40
9	4	najwyższa	68–100	6,13

Rzeczywisty procent zdających w województwie jest znacznie niższy od teoretycznego w staninach od 1. do 4., co wskazuje na mniejszy niż oczekiwano odsetek zdających, którzy uzyskali wyniki od najniższych do poniżej średnich.

W staninach od 5. do 9. rzeczywisty procent maturzystów jest wyższy, co oznacza większy od przewidywanego odsetek osób uzyskujących wyniki od powyżej średniej do najwyższych.



Wykres 2. Rozkład wyników zdających egzamin z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym

Rozkład wyników zdających egzamin z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym jest dodatnio skośny, co wskazuje na to, iż egzamin był *trudny*. Wartość dominanty jest mniejsza od średniej. Żaden ze zdających nie uzyskał wyniku poniżej 13% punktów, nikt też nie osiągnął wyniku maksymalnego.

Tabela 5. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym

Wskaźniki	Wartość	Uzyskało	
		liczba	procent
Wynik najczęstszy (modalna – Mo)	41	80	3,83
Wynik środkowy (mediana – Me)	45	1105*	52,92
Wynik średni (średnia arytmetyczna – M)	46,47		
Odchylenie standardowe	12,99		
Wynik najwyższy	94	1	0,05
Wynik najniższy	13	2	0,10

*Uzyskało 45 punktów lub więcej.

Liczba punktów możliwych do uzyskania to 100. **Wskaźnik łatwości** zestawu zadań na poziomie podstawowym wyniósł **0,46**, co oznacza, że zestaw zadań był *trudny*. Wynik najczęściej uzyskiwany jest niższy od wyniku średniego i środkowego. Wyniki powyżej średniej wojewódzkiej osiągnęło 45,70% zdających.

Tabela 6. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym z podziałem na typ szkoły

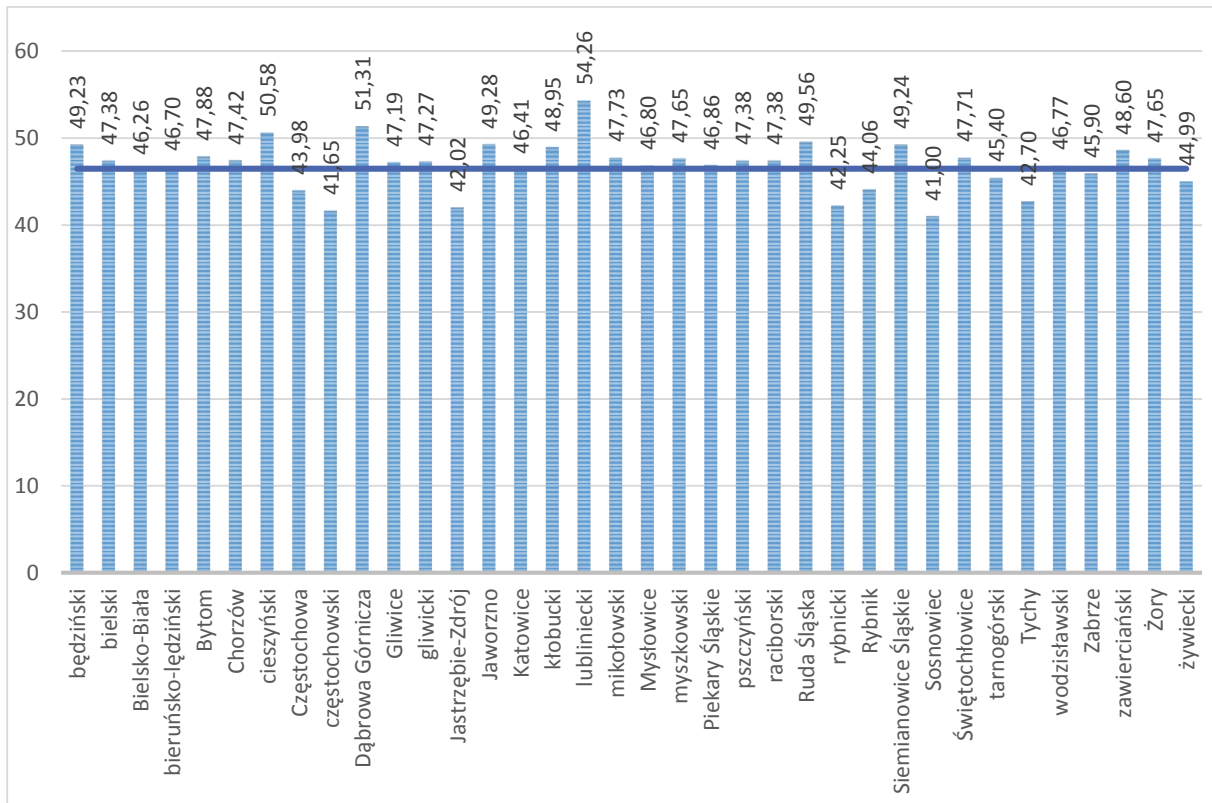
Wskaźniki	Typ szkoły				
	liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	liceum uzupełniające	technikum	technikum uzupełniające
Liczba zdających	1559	44	9	475	1
Wskaźnik łatwości zestawu	0,48	0,35	0,39	0,43	0,34
Wynik najczęstszy	41	28	22	40	34
Wynik środkowy	47	37	32	42	34
Wynik średni	47,95	35,30	38,56	42,80	34,00
Odchylenie standardowe	13,18	10,46	17,10	11,11	–
Wynik najwyższy	94	56	70	82	34
Wynik najniższy	13	17	22	13	34

Zestaw zadań egzaminacyjnych z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym okazał się *trudny* dla maturzystów we wszystkich typach szkół. Najbardziej zróżnicowane wyniki wystąpiły w liceach ogólnokształcących. To w tym typie szkoły uzyskano najniższy i najwyższy wynik z egzaminu, a także średnią wyższą od jej wartości obliczonej dla województwa.

Tabela 7. Wyniki egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym w powiatach województwa śląskiego (dane statystyczne w punktach/procentach)

Lp.	Powiat	Liczba zdających	Wskaźnik łatwości zestawu zadań	Wynik najczęstszy (modalna – Mo)	Wynik środkowy (mediana – Me)	Wynik średni (średnia arytmetyczna – M)	Odchylenie standardowe
1.	będziński	52	0,49	61	47,5	49,23	14,73
2.	bielski	29	0,47	45	47	47,38	7,48
3.	Bielsko-Biała	74	0,46	41	46	46,26	13,26
4.	bieruńsko-lędzki	23	0,47	42	44	46,70	13,25
5.	Bytom	68	0,48	41	47,5	47,88	13,07
6.	Chorzów	76	0,47	46	46	47,42	15,14
7.	cieszyński	81	0,51	40	50	50,58	11,98
8.	Częstochowa	318	0,44	40	41	43,98	11,91
9.	częstochowski	17	0,42	46	42	41,65	10,20
10.	Dąbrowa Górnicza	81	0,51	41	52	51,31	13,03
11.	Gliwice	77	0,47	41	45	47,19	13,75
12.	gliwicki	15	0,47	38	48	47,27	12,07
13.	Jastrzębie-Zdrój	45	0,42	34	40	42,02	11,55
14.	Jaworzno	40	0,49	41	45	49,28	15,06
15.	Katowice	131	0,46	42	44	46,41	15,37
16.	kłobucki	21	0,49	35	49	48,95	14,52
17.	lubliniecki	34	0,54	54	54	54,26	11,97
18.	mikołowski	40	0,48	42	49,5	47,73	11,22
19.	Mysłowice	15	0,47	41	41	46,80	15,74
20.	myszkowski	31	0,48	32	43	47,65	16,80
21.	Piekary Śląskie	14	0,47	67	43	46,86	13,96
22.	pszczyński	52	0,47	49	46	47,38	12,53
23.	raciborski	39	0,47	41	47	47,38	9,87
24.	Ruda Śląska	55	0,50	40	47	49,56	12,04
25.	rybnicki	4	0,42	28	46	42,25	9,64
26.	Rybnik	49	0,44	41	41	44,06	12,06
27.	Siemianowice Śląskie	41	0,49	45	49	49,24	10,95
28.	Sosnowiec	98	0,41	51	40,5	41,00	13,06
29.	Świętochłowice	14	0,48	35	49,5	47,71	11,21
30.	tarnogórski	94	0,45	38	45	45,40	12,70
31.	Tychy	57	0,43	51	43	42,70	12,34
32.	wodzisławski	44	0,47	32	45	46,77	10,99
33.	Zabrze	51	0,46	43	44	45,90	12,38
34.	zawierciański	62	0,49	29	49,5	48,60	13,68
35.	Żory	49	0,48	35	47	47,65	11,38
36.	żywiecki	97	0,45	42	44	44,99	11,66

Pozioma linia na wykresie 3. obrazuje wartość wyniku średniego dla województwa śląskiego, która wyniosła **46,47** punktu/%.



Wykres 3. Wyniki średnie z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym w powiatach województwa śląskiego

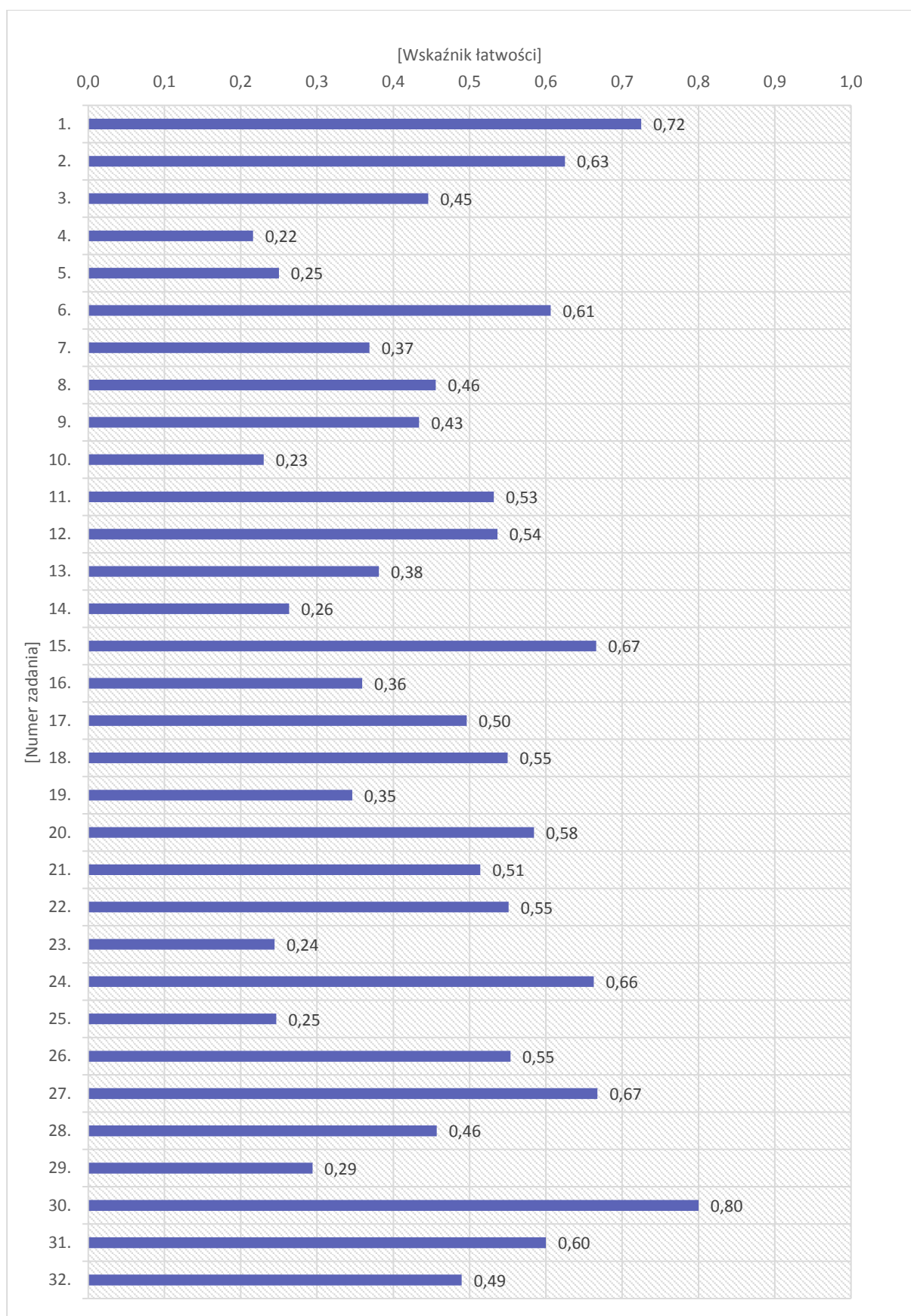
Średnie wyniki przyjęły wartości od 41 punktów w Sosnowcu do 54,26 punktu w powiecie lublinieckim. Wyniki powyżej średniej wojewódzkiej notujemy w 24 powiatach województwa.

Zamieszczone w tabelach 8. i 9. oraz na wykresie 4. dane, dotyczące łatwości zadań arkusza standardowego, pozwalają na ocenę poziomu opanowania poszczególnych umiejętności i stwierdzenie, które zadania były dla maturzystów łatwe, a które trudne, a także porównanie wartości wskaźników łatwości w różnych typach szkół. Nie zamieszczono danych dotyczących łatwości zadań i standardów dla absolwentów liceów i techników uzupełniających (tylko 9 i jeden zdający).

Tabela 8. Wskaźniki łatwości poszczególnych zadań standardowego zestawu egzaminacyjnego z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym z podziałem na typ szkoły

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości według typu szkoły		
		liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	technikum
1.	0,72	0,74	0,70	0,68
2.	0,63	0,64	0,53	0,59
3.	0,45	0,47	0,26	0,37
4.	0,22	0,22	0,14	0,20
5.	0,25	0,27	0,17	0,19
6.	0,61	0,62	0,36	0,59
7.	0,37	0,39	0,22	0,31
8.	0,46	0,48	0,30	0,39
9.	0,43	0,45	0,38	0,39
10.	0,23	0,24	0,17	0,21
11.	0,53	0,54	0,46	0,50
12.	0,54	0,55	0,55	0,50
13.	0,38	0,41	0,25	0,30
14.	0,26	0,28	0,19	0,20
15.	0,67	0,68	0,61	0,64
16.	0,36	0,36	0,36	0,36
17.	0,50	0,51	0,44	0,45
18.	0,55	0,56	0,39	0,52
19.	0,35	0,37	0,15	0,30
20.	0,58	0,60	0,41	0,55
21.	0,51	0,52	0,45	0,48
22.	0,55	0,59	0,41	0,45

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości według typu szkoły		
		liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	technikum
23.	0,24	0,26	0,18	0,21
24.	0,66	0,67	0,55	0,65
25.	0,25	0,27	0,08	0,19
26.	0,55	0,56	0,48	0,53
27.	0,67	0,69	0,39	0,63
28.	0,46	0,47	0,27	0,44
29.	0,29	0,31	0,18	0,27
30.	0,80	0,81	0,68	0,77
31.	0,60	0,62	0,35	0,57
32.	0,49	0,50	0,39	0,46



Wykres 4. Wskaźnik łatwości zadań zestawu standardowego z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym dla ogółu zdających

W tabeli 9. poszczególne zadania zostały zgrupowane według wartości wskaźnika łatwości. Pozwala to na interpretację danego wskaźnika, czyli wnioskowanie o poziomie opanowania przez absolwentów danego typu szkoły poszczególnych umiejętności i wiadomości sprawdzanych w zadaniach zestawu egzaminacyjnego.

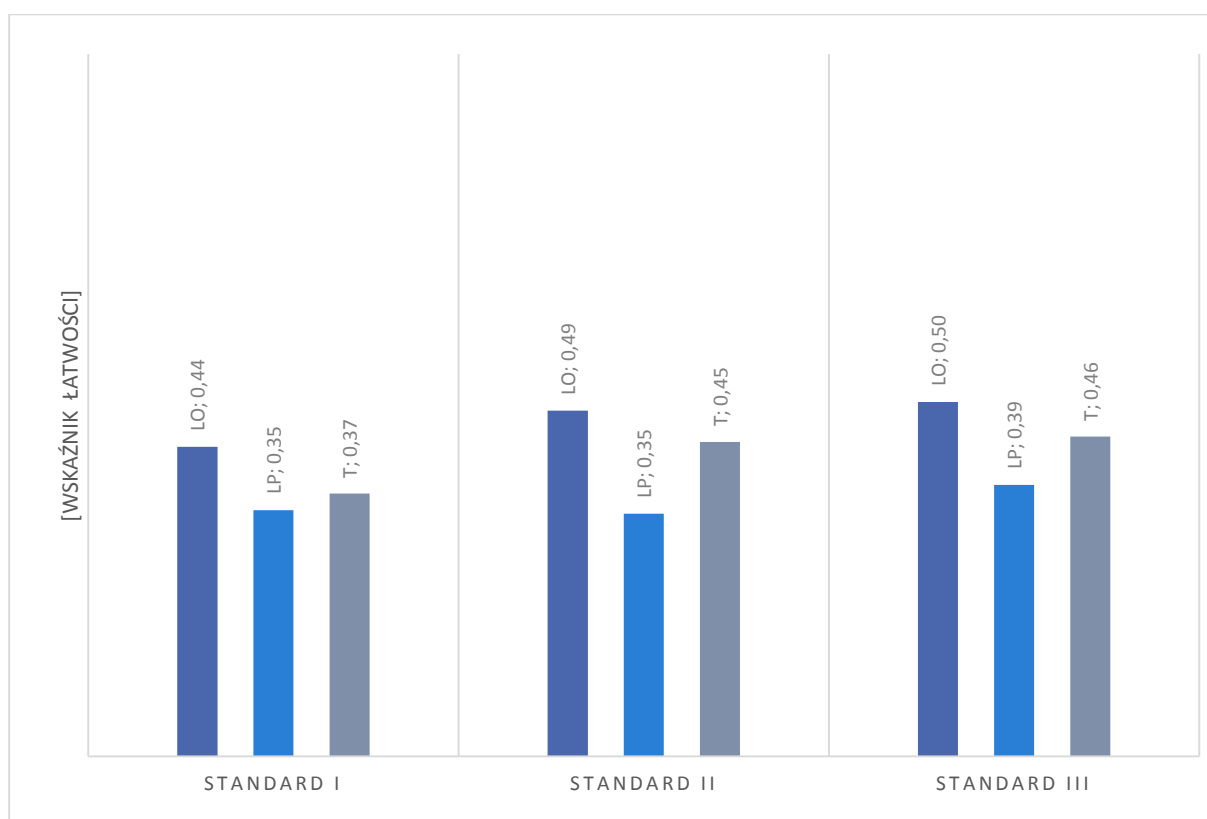
Tabela 9. Interpretacja wskaźników łatwości zadań standardowego zestawu egzaminacyjnego z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym

Interpretacja wskaźników łatwości zadań				
0–0,19	0,20–0,49	0,50–0,69	0,70–0,89	0,90–1
<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>	<i>bardzo łatwe</i>
ogółem				
	3., 4., 5., 7., 8., 9., 10., 13., 14., 16., 19., 23., 25., 28., 29., 32.	2., 6., 11., 12., 15., 17., 18., 20., 21., 22., 24., 26., 27., 31.	1., 30.	
liceum ogólnokształcące				
	3., 4., 5., 7., 8., 9., 10., 13., 14., 16., 19., 23., 25., 28., 29.,	2., 6., 11., 12., 15., 17., 18., 20., 21., 22., 24., 26., 27., 31., 32.,	1., 30.	
liceum profilowane				
4., 5., 10., 14., 19., 23., 25., 29.	3., 6., 7., 8., 9., 11., 13., 16., 17., 18., 20., 21., 22., 26., 27., 28., 31., 32.	2., 12., 15., 24., 30.	1.	
technikum				
5., 25.	3., 4., 7., 8., 9., 10., 13., 14., 16., 17., 19., 21., 22., 23., 28., 29., 32.	1., 2., 6., 11., 12., 15., 18., 20., 24., 26., 27., 31.	30.	

Żadne z zadań na poziomie podstawowym nie było *bardzo łatwe* dla zdających. Najłatwiejszym zadaniem zestawu było zadanie 30., które sprawiło najwięcej trudności absolwentom liceów profilowanych. Z najtrudniejszym zadaniem (4.) najlepiej poradzili sobie absolwenci liceów ogólnokształcących.

Tabela 10. Wskaźniki łatwości poszczególnych standardów z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym z podziałem na typ szkoły

Standard	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości według typu szkoły		
		liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	technikum
Standard I	0,42	0,44	0,35	0,37
Standard II	0,48	0,49	0,35	0,45
Standard III	0,49	0,50	0,39	0,46



Wykres 5. Wskaźnik łatwości standardów z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym w typach szkół

Rozwiązanie zadań sprawdzających wiadomości i umiejętności ze wszystkich standardów było *trudne* dla ogółu zdających – najtrudniejsze dla absolwentów liceów profilowanych.

4. POZIOM ROZSZERZONY

4.1. Informacje o zdających

Egzamin na poziomie rozszerzonym wybrało **1321** maturzystów zdających egzamin po raz pierwszy w szkołach ponadgimnazjalnych w województwie śląskim.

Tabela 11. Piszący arkusz standardowy z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym w typach szkół

Zdający	Liceum ogólnokształcące	Liceum profilowane	Technikum	Technikum uzupełniające
Kobiety	808	7	13	1
Mężczyźni	459	1	32	0
Ogółem	1267	8	45	1

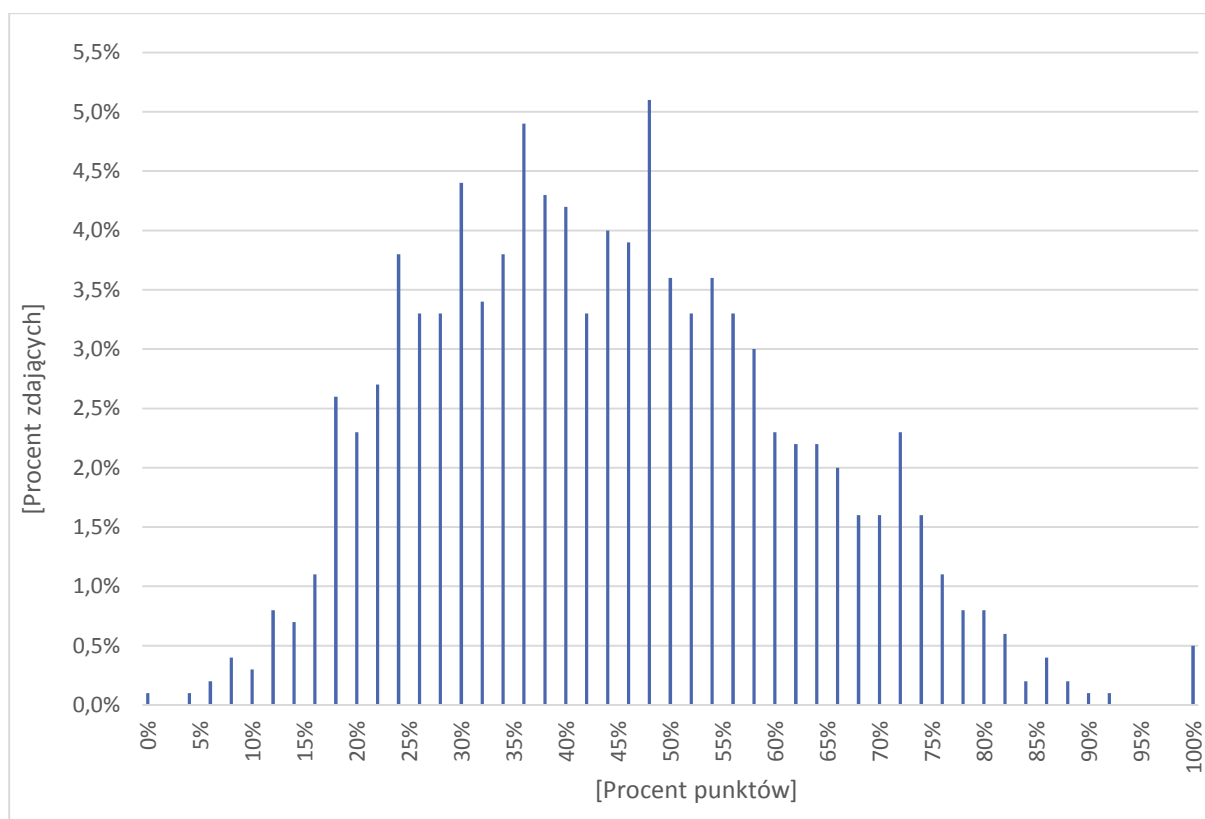
4.2. Wyniki egzaminu

Zestawienie w tabeli 12. pozwala porównać uzyskane wyniki z osiągnięciami wszystkich zdających egzamin maturalny w kraju (zgodnie ze skalą staninową) w tegorocznej sesji egzaminacyjnej. Z karty wyników można odczytać, w której klasie (staninie) znajduje się wynik danego maturzysty oraz jaki procent zdających uzyskał taki sam wynik lub wyniki wyższe/nniższe.

Tabela 12. Karta wyników na skali staninowej egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym

Klasa (stanin)	Teoretyczny procent zdających	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie wyznaczone dla kraju	Rzeczywisty procent zdających w województwie śląskim
1	4	najniższa	0–12	1,82
2	7	bardzo niska	13–18	4,31
3	12	niska	19–26	12,11
4	17	poniżej średniej	27–34	14,84
5	20	średnia	35–44	20,74
6	17	powyżej średniej	45–54	19,45
7	12	wysoka	55–64	13,02
8	7	bardzo wysoka	65–74	9,08
9	4	najwyższa	75–100	4,62

Mniejszy niż zakładany teoretycznie procent zdających osiągnął wyniki w staninach 1. i 2. oraz w staninie 4., czyli wyniki najniższe i bardzo niskie oraz poniżej średniej. W staninach 6., 7. i 8. rzeczywisty procent zdających jest wyższy, co wskazuje, że większy niż zakładano odsetek zdających osiągnął wyniki powyżej średniej, wysokie i bardzo wysokie. Zbliżony do teoretycznego odsetek maturzystów uzyskał wyniki niskie, średnie i najwyższe.



Wykres 6. Rozkład wyników zdających egzamin z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym

Rozkład wyników uzyskanych przez zdających egzamin z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym jest dodatnio skośny, co oznacza, że egzamin był *trudny* dla znacznej części maturzystów. Wynik najczęstszy jest jednak wyższy od wyniku średniego. Wśród zdających znalazły się osoby, które osiągnęły wynik maksymalny, a także jedna osoba, która otrzymała 0 punktów.

Tabela 13. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym

Wskaźniki	Wartość		Uzyskało	
	w procentach	w punktach	liczba	procent
Wynik najczęstszy (modalna – Mo)	48	24	67	5,07
Wynik środkowy (mediana – Me)*	44	22	663*	50,19
Wynik średni (średnia arytmetyczna – M)	44,16	22,08		
Odchylenie standardowe	17,62	8,81		
Wynik najwyższy	100	50	6	0,45
Wynik najniższy	0	0	1	0,08

*Uzyskało 22 punkty lub więcej.

Liczba punktów możliwych do uzyskania to 50. **Wskaźnik łatwości** zestawu zadań na poziomie rozszerzonym wyniósł **0,44**, co oznacza, że egzamin był *trudny*. Wartości średniej i mediany są zbliżone, ale niewielka różnica spowodowała, że wyniki powyżej średniej osiągnął mniejszy odsetek maturzystów – 46,40% zdających.

Tabela 14. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym z podziałem na typ szkoły

Wskaźniki	Typ szkoły							
	liceum ogólnokształcące		liceum profilowane		technikum		technikum uzupełniające	
Liczba zdających	1267		8		45		1	
Wskaźnik łatwości zestawu	0,45		0,24		0,30		0,24	
Wartość w:	%	pkt	%	pkt	%	pkt	%	pkt
Wynik najczęstszy	48	24	36	18	20	10	24	12
Wynik środkowy	44	22	24	12	26	13	24	12
Wynik średni	44,80	22,40	24,26	12,13	30,08	15,04	24,00	12,00
Odchylenie standardowe	17,52	8,76	15,06	7,53	12,32	6,16	–	–
Wynik najwyższy	100	50	46	23	60	30	24	12
Wynik najniższy	4	2	0	0	8	4	24	12

Dla absolwentów wszystkich typów szkół egzamin z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym okazał się *trudny*.

Wartości odchylenia standardowego wskazują na największe zróżnicowanie wyników w liceum ogólnokształcącym. Wyniki maksymalne osiągnęli wyłącznie abiturienti tego typu szkoły. Wynik 0 punktów otrzymał maturzysta z liceum profilowanego.

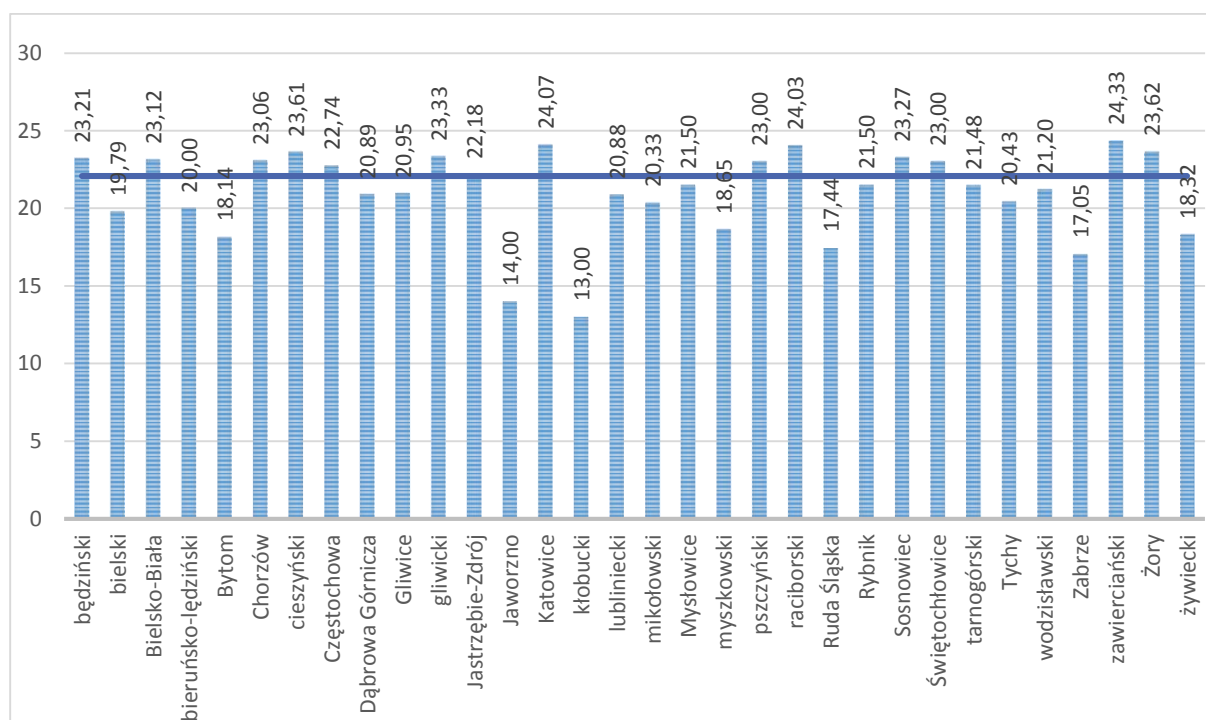
Tabela 15. Wyniki egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym w powiatach województwa śląskiego (dane statystyczne w punktach)

Lp.	Powiat	Liczba zdających	Wskaźnik łatwości zestawu zadań	Wynik najczęstszy (modalna – Mo)	Wynik środkowy (mediana – Me)	Wynik średni (średnia arytmetyczna – M)	Odchylenie standardowe
1.	będziński	19	0,46	13	21	23,21	7,66
2.	bielski	14	0,40	14	18	19,79	7,37
3.	Bielsko-Biała	138	0,46	18	22	23,12	8,58
4.	bieruńsko-lędzki	3	0,40	12	16	20,00	10,58
5.	Bytom	28	0,36	15	17	18,14	8,02
6.	Chorzów	31	0,46	14	23	23,06	10,46
7.	cieszyński	51	0,47	14	23	23,61	9,06
8.	Częstochowa	289	0,45	24	23	22,74	8,91
9.	Dąbrowa Górnicza	45	0,42	18	19	20,89	7,90
10.	Gliwice	56	0,42	19	19,5	20,95	7,21
11.	gliwicki	3	0,47	18	22	23,33	6,11
12.	Jastrzębie-Zdrój	22	0,44	24	22	22,18	7,38
13.	Jaworzno	19	0,28	11	12	14,00	6,29
14.	Katowice	123	0,48	19	24	24,07	8,58
15.	kłobucki	1	0,26	13	13	13,00	–
16.	lubliniecki	17	0,42	15	19	20,88	7,75
17.	mikołowski	9	0,41	15	22	20,33	7,19
18.	Mysłowice	2	0,43	11	21,5	21,50	14,85
19.	myszkowski	31	0,37	10	19	18,65	9,23
20.	pszczyński	25	0,46	21	22	23,00	5,88
21.	raciborski	30	0,48	29	25,5	24,03	8,94
22.	Ruda Śląska	9	0,35	13	13	17,44	11,54
23.	Rybnik	66	0,43	24	22	21,50	8,41
24.	Sosnowiec	64	0,47	13	20,5	23,27	10,89
25.	Świętochłowice	2	0,46	11	23	23,00	16,97
26.	tarnogórski	31	0,43	21	21	21,48	7,61
27.	Tychy	35	0,41	15	18	20,43	9,03
28.	wodzisławski	30	0,42	14	18,5	21,20	9,28
29.	Zabrze	39	0,34	15	16	17,05	8,20
30.	zawierciański	57	0,49	21	25	24,33	8,54
31.	Żory	13	0,47	13	24	23,62	7,92
32.	żywiecki	19	0,37	9	18	18,32	8,25

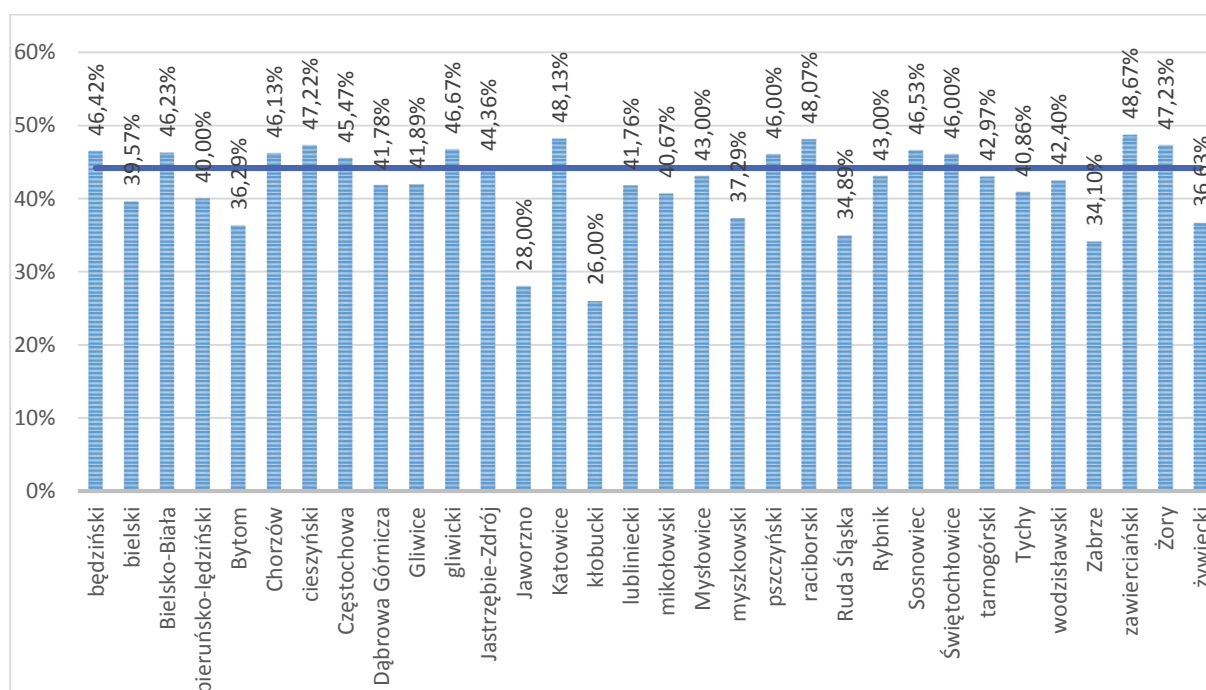
Tabela 16. Wyniki egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym w powiatach województwa śląskiego (dane statystyczne w procentach)

Lp.	Powiat	Liczba zdających	Wskaźnik łatwości zestawu zadań	Wynik najczęstszy (modalna – Mo)	Wynik środkowy (mediana – Me)	Wynik średni (średnia arytmetyczna – M)	Odchylenie standardowe
1.	będziński	19	0,46	26	42	46,42	15,31
2.	bielski	14	0,40	28	36	39,57	14,74
3.	Bielsko-Biała	138	0,46	36	44	46,23	17,16
4.	bieruńsko-lędziński	3	0,40	24	32	40,00	21,17
5.	Bytom	28	0,36	30	34	36,29	16,04
6.	Chorzów	31	0,46	28	46	46,13	20,92
7.	cieszyński	51	0,47	28	46	47,22	18,13
8.	Częstochowa	289	0,45	48	46	45,47	17,83
9.	Dąbrowa Górnicza	45	0,42	36	38	41,78	15,80
10.	Gliwice	56	0,42	38	39	41,89	14,42
11.	gliwicki	3	0,47	36	44	46,67	12,22
12.	Jastrzębie-Zdrój	22	0,44	48	44	44,36	14,76
13.	Jaworzno	19	0,28	22	24	28,00	12,58
14.	Katowice	123	0,48	38	48	48,13	17,17
15.	kłobucki	1	0,26	26	26	26,00	–
16.	lubliniecki	17	0,42	30	38	41,76	15,49
17.	mikołowski	9	0,41	30	44	40,67	14,39
18.	Mysłowice	2	0,43	22	43	43,00	29,70
19.	myszkowski	31	0,37	20	38	37,29	18,46
20.	pszczyński	25	0,46	42	44	46,00	11,76
21.	raciborski	30	0,48	58	51	48,07	17,88
22.	Ruda Śląska	9	0,35	26	26	34,89	23,09
23.	Rybnik	66	0,43	48	44	43,00	16,83
24.	Sosnowiec	64	0,47	26	41	46,53	21,78
25.	Świętochłowice	2	0,46	22	46	46,00	33,94
26.	tarnogórski	31	0,43	42	42	42,97	15,22
27.	Tychy	35	0,41	30	36	40,86	18,05
28.	wodzisławski	30	0,42	28	37	42,40	18,56
29.	Zabrze	39	0,34	30	32	34,10	16,40
30.	zawierciański	57	0,49	42	50	48,67	17,08
31.	Żory	13	0,47	26	48	47,23	15,84
32.	żywiecki	19	0,37	18	36	36,63	16,51

Poziome linie na wykresach 7. i 8. obrazują wartość wyniku średniego dla województwa śląskiego, która wyniosła **22,08 punktu (44,16%)**.



Wykres 7. Wyniki średnie w punktach egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym w powiatach województwa śląskiego



Wykres 8. Wyniki średnie w procentach egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym w powiatach województwa śląskiego

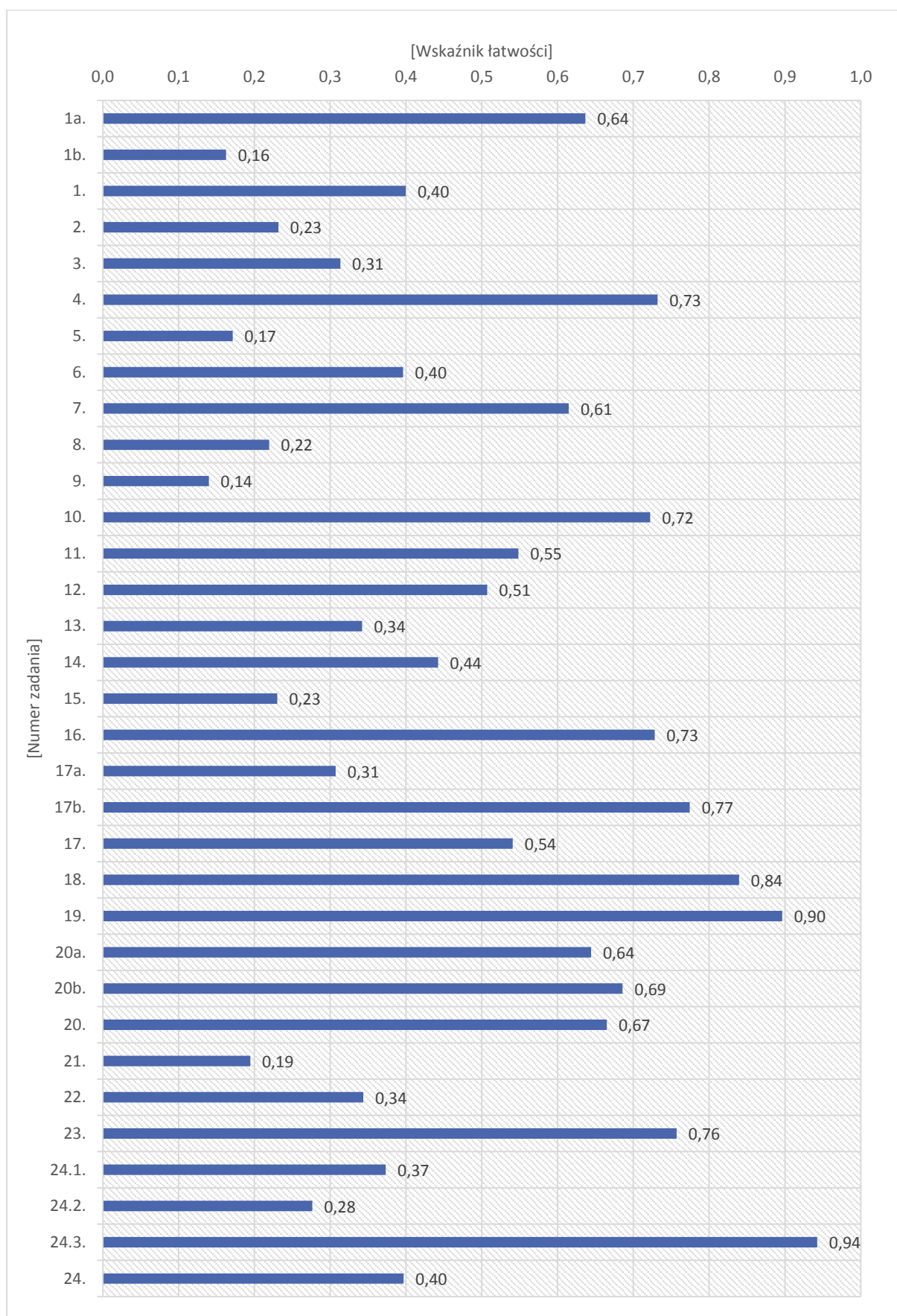
Średnie wyniki przyjęły wartości od 13 punktów w powiecie kłobuckim (tylko jeden zdający) do 24,33 punktu w powiecie zawierciańskim. Wyniki powyżej średniej wojewódzkiej uzyskano w 14 powiatach województwa.

Zamieszczone w tabelach 17. i 18. oraz na wykresie 9. dane, dotyczące łatwości zadań i czynności arkusza standardowego, pozwalają na ocenę poziomu opanowania umiejętności i stwierdzenie, które zadania/czynności były dla maturzystów łatwe, a które trudne, a także porównanie wartości wskaźników łatwości w różnych typach szkół. Nie zamieszczono danych dotyczących łatwości zadań, czynności i standardów dla absolwentów liceów profilowanych i techników uzupełniających (tylko 8 i jeden zdający).

Tabela 17. Wskaźniki łatwości poszczególnych zadań i czynności standardowego zestawu egzaminacyjnego z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym z podziałem na typ szkoły

Numer zadania/ czynności	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości według typu szkoły	
		liceum ogólnokształcące	technikum
1a.	0,64	0,65	0,47
1b.	0,16	0,17	0,07
1.	0,40	0,41	0,27
2.	0,23	0,24	0,11
3.	0,31	0,32	0,16
4.	0,73	0,74	0,44
5.	0,17	0,17	0,09
6.	0,40	0,41	0,21
7.	0,61	0,62	0,42
8.	0,22	0,22	0,18
9.	0,14	0,15	0,00
10.	0,72	0,73	0,49
11.	0,55	0,55	0,47
12.	0,51	0,51	0,44
13.	0,34	0,35	0,13
14.	0,44	0,45	0,36
15.	0,23	0,24	0,09

Numer zadania/ czynności	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości według typu szkoły	
		liceum ogólnokształcące	technikum
16.	0,73	0,73	0,67
17a.	0,31	0,31	0,24
17b.	0,77	0,78	0,78
17.	0,54	0,54	0,51
18.	0,84	0,85	0,71
19.	0,90	0,90	0,84
20a.	0,64	0,66	0,33
20b.	0,69	0,69	0,56
20.	0,67	0,68	0,44
21.	0,19	0,19	0,20
22.	0,34	0,35	0,13
23.	0,76	0,76	0,58
24.1.	0,37	0,38	0,21
24.2.	0,28	0,28	0,11
24.3.	0,94	0,95	0,84
24.	0,40	0,40	0,24



Wykres 9. Wskaźnik łatwości zadań zestawu standardowego z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym dla ogółu zdających

W tabeli 18. poszczególne zadania i czynności zostały zgrupowane według wartości wskaźnika łatwości. Pozwala to na interpretację danego wskaźnika, czyli wnioskowanie o poziomie opanowania przez absolwentów danego typu szkoły poszczególnych umiejętności i wiadomości sprawdzanych w zadaniach zestawu egzaminacyjnego.

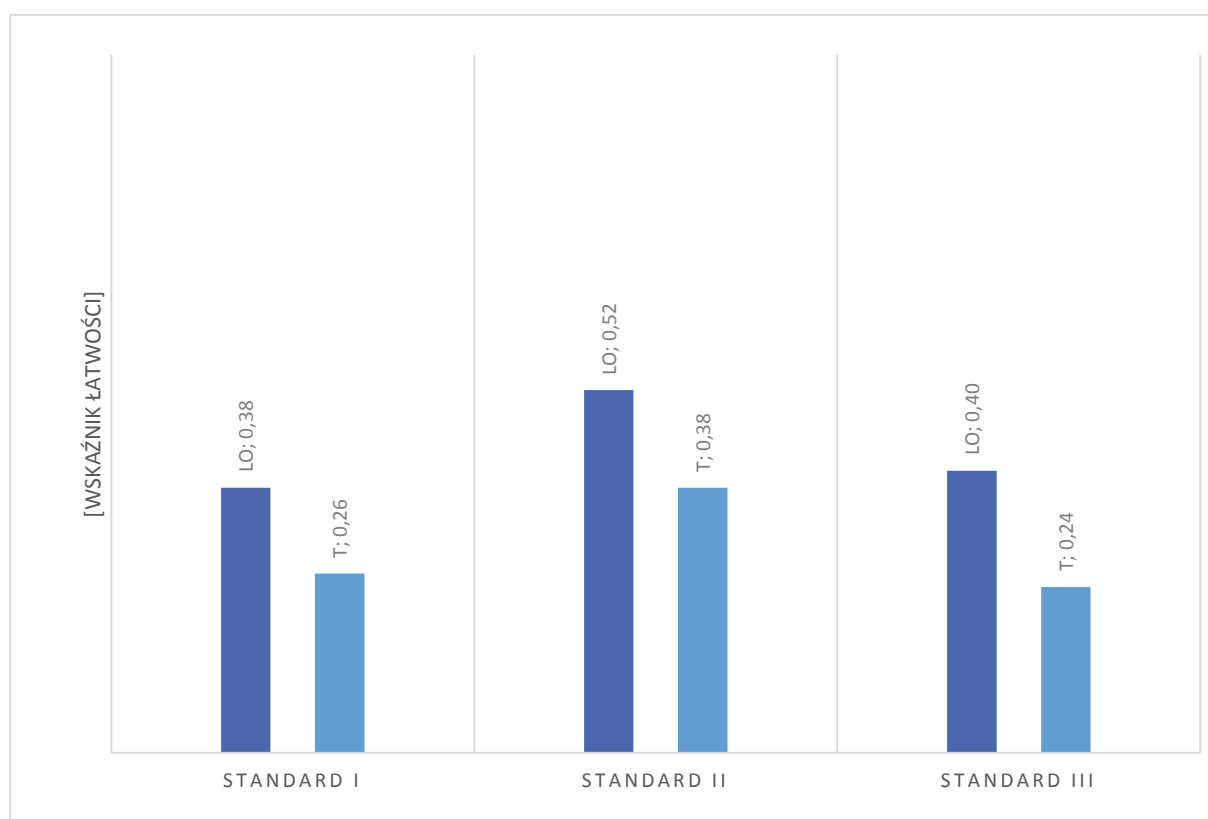
Tabela 18. Interpretacja wskaźników łatwości zadań i czynności standardowego zestawu egzaminacyjnego z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym

Interpretacja wskaźników łatwości zadań i czynności				
0–0,19	0,20–0,49	0,50–0,69	0,70–0,89	0,90–1
<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>	<i>bardzo łatwe</i>
ogółem				
1b., 5., 9., 21.	1., 2., 3., 6., 8., 13., 14., 15., 17a., 22., 24.1., 24.2., 24.	1a., 7., 11., 12., 17., 20a., 20b., 20.	4., 10., 16., 17b., 18., 23.	19., 24.3.
liceum ogólnokształcące				
1b., 5., 9., 21.	1., 2., 3., 6., 8., 13., 14., 15., 17a., 22., 24.1., 24.2., 24.	1a., 7., 11., 12., 17., 20a., 20b., 20.	4., 10., 16., 17b., 18., 23.	19., 24.3.
technikum				
1b., 2., 3., 5., 8., 9., 13., 15., 22., 24.2.	1a., 1., 4., 6., 7., 10., 11., 12., 14., 17a., 20a., 20., 21., 24.1., 24.	16., 17., 20b., 23.	17b., 18., 19., 24.3.	

Najłatwiejszym zadaniem dla zdających było zadanie 19. – *bardzo łatwe* dla absolwentów liceów ogólnokształcących i *łatwe* dla maturzystów w technikach. Najtrudniejsze zadanie (9.) nie zostało poprawnie rozwiązane przez żadnego absolwenta technikum.

Tabela 19. Wskaźniki łatwości poszczególnych standardów z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym z podziałem na typ szkoły

Standard	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości według typu szkoły	
		liceum ogólnokształcące	technikum
Standard I	0,37	0,38	0,26
Standard II	0,51	0,52	0,38
Standard III	0,40	0,40	0,24



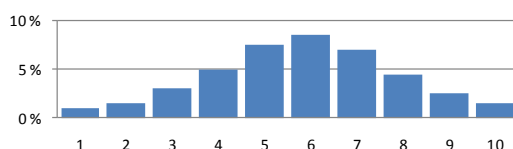
Wykres 10. Wskaźnik łatwości standardów z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym w typach szkół

Standardy I i III były *trudne* dla maturzystów, zarówno w liceach ogólnokształcących, jak i w technikach, natomiast standard II był *umiarkowanie trudny* dla absolwentów liceów, a *trudny* dla zdających w technikach.

SŁOWNIK TERMINÓW

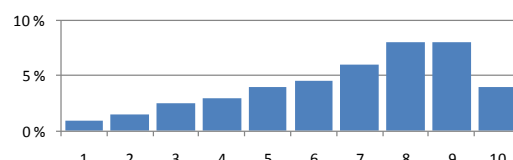
Fracja opuszczeń	—	stosunek liczby uczniów, którzy opuścili zadanie (pozostawili je bez odpowiedzi) przez liczbę wszystkich uczniów rozwiązujących dany zestaw zadań.
Mediana (Me)	—	wynik środkowy wybrany z wyników uporządkowanych rosnąco, dzieli zdających na dwie równe grupy.
Modalna (Mo)	—	najczęściej powtarzająca się wartość.
Odchylenie standardowe	—	miara rozrzutu wyniku w stosunku do średniej – mierzona w punktach. Wysoka wartość informuje o bardzo zróżnicowanym poziomie zdających.
Rozkład zbiorowości ze względu na zmienną	—	przyporządkowanie wartościom zmiennej liczebności bądź częstości ich występowania w badanej zbiorowości. Rozkład wyników egzaminu to przedstawienie surowych wyników danej populacji zdających na wykresie kolumnowym, gdzie na osi poziomej umieszcza się wynik (w punktach lub procentach), a na osi pionowej – procent (lub liczbę) osób, które uzyskały dany wynik.

Rozkład normalny



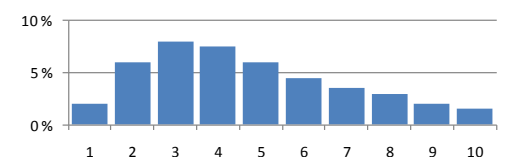
To wykres symetryczny – wartości średniej, mediany i dominanty pokrywają się. Rozkład normalny lub zbliżony do normalnego może oznaczać, że w zestawie znalazły się zadania rozwiązywane przez zdających o zróżnicowanym stopniu wiedzy i umiejętności.

Rozkład lewoskośny



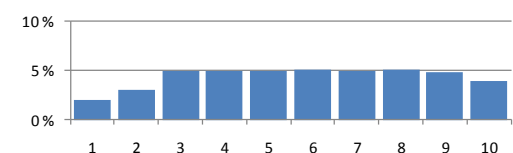
Wykres jest przesunięty w prawo, w kierunku wyników wysokich. Rozkład ujemnie skośny może oznaczać, że zestaw zadań był łatwy, zdający osiągalni wyniki wysokie. Wartość dominanty jest większa od średniej.

Rozkład prawoskośny



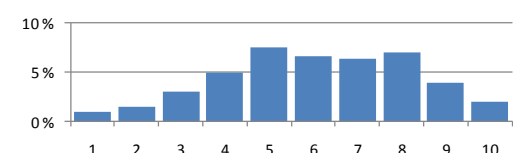
Wykres jest przesunięty w lewo, w kierunku wyników niskich. Rozkład dodatnio skośny może oznaczać, że zestaw zadań był trudny, zdający osiągalni wyniki niskie. Wartość dominanty jest mniejsza od średniej.

Rozkład spłaszczony



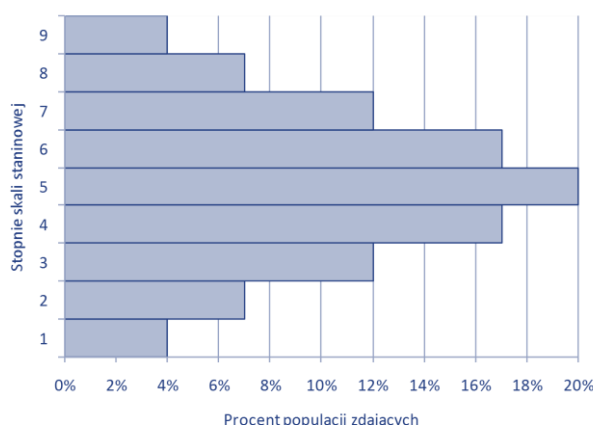
Może oznaczać, że zestaw zadań był umiarkowanie trudny i dobrze różnicujący (duże odchylenie standardowe).

Rozkład dwumodalny



Wykres ma dwie wartości modalne (istnieją dwie tak samo liczne grupy uczniów o różnych poziomach osiągnięć), co może wynikać z obecności w zestawie zadania (zadań) silnie różnicujących grupę zdających.

- Skala staninowa** — otrzymuje się ją poprzez dokonanie podziału uporządkowanych rosnąco surowych wyników na dziewięć ponumerowanych przedziałów. Pierwszy przedział to 4% populacji zdających z wynikiem **najniższym**, drugi – 7% zdających z wynikiem **bardzo niskim**, trzeci – 12% z wynikiem **niskim**, czwarty – 17% z wynikiem **niżej średnim**, piąty – 20% zdających z wynikiem **średnim**, szósty – 17% z wynikiem **wyżej średnim**, siódmy – 12% z wynikiem **wysokim**, ósmy – 7% z wynikiem **bardzo wysokim**, dziewiąty – 4% z wynikiem **najwyższym**. W tak skonstruowanej skali wynik średni dla populacji piszących znajduje się w 5. staninie. Pozycja wyniku na skali staninowej zależy od tego, jak napisali dany egzamin wszyscy przystępujący do niego absolwenci. Zastosowanie powyższej skali pozwala w dłuższym przedziale czasowym (np. kilku lat) porównywać wyniki maturzystów i szkół, niezależnie od trudności zestawu egzaminacyjnego.



Stopień skali staninowej	Nazwa stanina
9	najwyższy
8	bardzo wysoki
7	wysoki
6	wyżej średniego
5	średni
4	niżej średniego
3	niski
2	bardzo niski
1	najniższy

- Średnia arytmetyczna (M)** — suma wszystkich uzyskanych wyników podzielona przez ich liczbę.

- Wskaźnik łatwości zestawu zadań** — stosunek liczby punktów uzyskanych za rozwiązanie zadań przez wszystkich piszących dany egzamin do maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania za zadania. To liczba z przedziału 0–1. Przedstawiana jest także w postaci procentowej, np. wskaźnik łatwości 0,75 można interpretować: „zdający uzyskali 75% punktów możliwych do zdobycia”.

- Wskaźnik łatwości zadania (p)** — stosunek liczby punktów uzyskanych za rozwiązanie danego zadania przez wszystkich piszących dany egzamin do maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania za to zadanie.

Wartość wskaźnika	0–0,19	0,20–0,49	0,50–0,69	0,70–0,89	0,90–1
Interpretacja	<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>	<i>bardzo łatwe</i>

- Zdawalność egzaminu** — procent maturzystów, którzy zdobyli co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania z egzaminu z przedmiotu obowiązkowego w części ustnej lub pisemnej.

- Zdawalność egzaminu maturalnego** — procent maturzystów, którzy otrzymali świadectwo dojrzałości, czyli spełnili warunek: w części ustnej i części pisemnej z każdego przedmiotu obowiązkowego otrzymali co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania z egzaminu z danego przedmiotu.